

สภามหาวิทยาลัยไทย มีองค์ประกอบเป็นไตรภาคี คือมีฝ่ายคณาจารย์หรือบุคลากร ฝ่ายบริหาร และฝ่ายผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ฝ่ายละเท่าๆ กัน

ที่จริง ไม่ว่ากรรมการจากสภามหาวิทยาลัยจากฝ่ายไหน ต่างก็มี potential conflict of interest ทั้งสิ้น เช่นกรรมการจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก อาจมี potential conflict of interest ที่ต้องการดึงมหาวิทยาลัยไปทำประโยชน์ให้แก่กิจการที่ตนสนใจ หรือตนมีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง หรือต้องการเอาพรรคพวกของตนเข้าทำงานในมหาวิทยาลัย หรือต้องการให้มหาวิทยาลัยเปิดสอนสาขาที่พวกตนต้องการ

สภาพตามย่อหน้าบน อาจเป็น conflict of interest หรือไม่ก็ได้ ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมที่เกิดขึ้น และเจตนาของผู้นั้น เป็นเรื่องละเอียดอ่อนที่ไม่มีเส้นแบ่งชัดเจน นี่คือการยากในเรื่องเชิงจริยธรรม

หลักการที่ง่ายที่สุด ในการดูแลไม่ให้เกิด conflict of interest คือ กรรมการสภามหาวิทยาลัยทุกคน ต้องเข้ามาทำหน้าที่โดยยึดถือผลประโยชน์ของมหาวิทยาลัยนั้นๆ เป็นที่ตั้ง ไม่เข้ามาเอาตำแหน่งกรรมการสภาฯ เป็นเครื่องมือหาผลประโยชน์อย่างอื่น นี่คือหลักการ ที่ฟังดูง่าย แต่ในทางปฏิบัติ ทุกคนที่เป็นปุถุชน ก็เปี่ยงเบนได้ง่าย ต้องมีการเตือนสติ มีกลไกให้ระมัดระวัง และหากมีสัญญาณว่าเกิดพฤติกรรมที่ส่อว่า กรรมการท่านใดท่านหนึ่งกำลังทำสิ่งที่เน้นประโยชน์ตนเหนือประโยชน์ขององค์กร ก็ต้องมีคนเตือน โดยเพื่อนกรรมการสภาฯ ด้วยกันช่วยเตือน และบุคคลที่สำคัญที่สุดคือนายกสภาฯ

จริงๆ แล้ว potential conflict of interest สูงที่สุดในคนที่ทำงานในมหาวิทยาลัยนั่นเอง คือทั้งกรรมการสภาฯ ผู้แทนฝ่ายบริหาร ผู้แทนคณาจารย์ และผู้แทนบุคลากรสายสนับสนุน ต่างก็มีโอกาสเกิด “ผลประโยชน์ขัดกัน” ได้ง่าย และที่ร้ายที่สุดคือ ตอนตัดสินใจเลือกผู้ดำรงตำแหน่งสูงสุดขององค์กร

จึงเกิดความวุ่นวาย ไม่สงบ ทะเลาะเบาะแว้ง ได้บ่อย ในการสรรหาอธิการบดี ในสภาพปัจจุบัน มหาวิทยาลัยที่มีวัฒนธรรมความดีงามเข้มแข็ง ผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยเคารพเชื่อถือกรรมการสภาผู้ทรงคุณวุฒิ โอกาสที่ความขัดแย้งจะสงบโดยเร็วก็สูง แต่ยังมีมหาวิทยาลัยอีกจำนวนมากในประเทศไทย ที่สภาพไม่เป็นเช่นนั้น โอกาสที่ความขัดแย้งลุกลามจึงสูง

ผมมีความเห็นส่วนตัวว่า องค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัยไทยแบบไตรภาคี อย่างในปัจจุบัน ยังจะต้องมีวิวัฒนาการต่อไปอีก และเดาว่า ต่อไปจะต้องเป็นสภาฯ ที่องค์ประกอบเป็นกรรมการภายนอกทั้งหมด หรือเกือบทั้งหมด โดยที่คนเหล่านี้ต้องเสียสละทำงานให้แก่สังคม และต้องรู้และมีทักษะด้านการกำกับดูแลสถาบันอุดมศึกษา

องค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัยไทย เป็น potential conflict of interest

เขียนโดย น.ล.ชาญโชติ ชมพูนุท

วันเสาร์ที่ 27 กรกฎาคม 2013 เวลา 00:00 น. -

วิจารณ์ พานิช

๗ ก.ค. ๕๖

คัดลอก <http://www.gotoknow.org/posts/543565>